

Lisanslı Uçak Teknisyeni

Lisanslı Uçak Teknisyeni Neden Önemlidir

Lisanslı Uçak Teknisyenleri (Onaylayıcı personel) uçak üzerinde Motor, Hidrolik, Otopilot, İletişim sistemlerinin, radar vb.. gibi sistemleri doğru biçimde bakıma tabi tutulduğunun onayını vermek üzere (özel eğitimleri, yeterlilikleri ve tecrübelerinden dolayı) çalışmakta oldukları uçak bakım şirketi tarafından yetkilendirilmiş teknisyenlerdir.

Lisanslı uçak teknisyeni uçak yerde durduğu sürece güvenliğin tek yargıdır. Lisanslı uçak teknisyeni bir uçağın %100 uçuş için güvenli olduğuna emin olduktan sonra Servise Verme Sertifikası -Certificate of Release to Service (CRS)-na imzasını atar. Servise Verme Sertifikası (CRS) uçağın bakımı takip eden uçuşunda ve bir sonraki bakım işlemine kadar imzalanan CRS kapsamındaki tüm bakım kalitesi sorumluluğunu Lisanslı uçak teknisyenine yükleyen hukuki bir ifadedir.

Ülke sivil havacılık otoritesi tarafından atanmak suretiyle onaylayıcı personel tüm dünya çapında bir uçağın uçabileceğine ve kalitesine imza atabilen tek kişidir. Yetkin bir kapı muhafızı olmanın yanı sıra, bu sistem bahsi geçen sorumluluğun belli bir kişiye atanmasını veya geri alınmasını garanti altına alır. Bu sebeple uçak bakımı yüksek potansiyel tehlikesi içeren bir dal olarak değerlendirilmektedir.

Lisanslı uçak teknisyeni güvenlik standartlarını düşüren aksi yöndeki ticari baskıya karşı koymanın en etkin yoludur.

Bakım Neden Önem Arzeder?

Bakım standartları ve uçuş güvenliği arasında yakın bir ilişki vardır. Birleşmiş Milletler Uluslararası Sivil Havacılık Örgütü (ICAO) uçuşa elverişlilik ve bir hava aracının operasyonel güvenliği ile ilgili asgari standartları hazırlamıştır. Lisanslı uçak teknisyeni, ICAO gerekliliklerini edinebilmek için uzun ve zor bir eğitim almıştır.

Havacılık Diğer Endüstriyel Sektörlerden Neden Farklıdır?

Havacılığı diğer endüstriyel sektörlerden ayıran kilit vasfı, güvenlik yönünden kritik olmasıdır. Diğer sektörlerde de güvenlik önemlidir ama bir uçağın uçuşu sırasında önemli bir sistem arızasının muhtemelen bir felakete sebep olur. Lisanslı uçak teknisyeni işte tam da bu sebeple uçağınızın bir sonraki uçuş için sağlam ve güvenli olduğunu sağlayan yegane kişidir.

"Lisanslı" Uçak Teknisyeninin Eğitimi ve Akreditasyonu

Her ülkenin Ulusal Havacılık Otoritesi, (Türkiye'de Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü) Lisanslı Uçak Teknisyenlerinin gerekli standartda eğitildiğini öncelikli olarak garanti almaktan sorumludur. Bu işlem ise teknisyenin uçak bakım bilgisinin işvereninden bağımsız olarak sınavlarla ölçülmesini gerektirir. İlgili otoritenin sınavlarını başarıyla tamamlayanlara bir lisans verilmektedir.

Bu durumda lisans halen aktif değildir. Taki, teknisyen tip eğitimi denilen uçağa özel, yoğun bir eğitime katılır ve o uçakta yeterli iş tecrübesini kanıtlar. Tip eğitimi başarıyla tamamlandıktan ve gerekli tecrübe süresi doldurulduktan sonra, eğitimin tasdik edilmesi ve lisansa işlenmesi için ulusal havacılık otoritesine geri gönderilir. Ulusal otorite eğitim ve tecrübe gerekliliklerinin karşılandığına itimat edince, lisans ilgili uçak tipi tasdik edilmiş halde yeniden yayımlanır.

Lakin süreç henüz tamamlanmamıştır. Lisanslı uçak teknisyeni bir uçağa uçabilme müsadesi verme yetkisini edinebilmek için çalıştığı şirketin uygulayacağı bir iç değerlendirme ve yeterlilik ölçümü programını da başarıyla tamamlamak zorundadır.

Uçak Bakım Endüstrisi Lisanslı Uçak Teknisyeni Olmadan Yüksek Standartlarını ve Etkileyici Güvenlik İstatistiklerini Sürüdürebilir mi?

Kısaca HAYIR YAPAMAZ!!! Zorluğu dillere destan ve oldukça rekabetçi bir sektörde yer alan Havayolları, kar etmek için büyük baskılara maruz kalıyorlar. Gözden ırakta uçak bakımı yaptırmak maalesef kolay bir maliyet kısıma yöntemi olarak değerlendiriliyor. Maliyet kısmının bir çok şekli vardır ama sadece pek azının yolcular veya güvenlik açısından fayda sağladığını biliyoruz.

Ayrıca, havacılık ile ilgili yasa koyuculara havacılık endüstrisi tarafından uçuş güvenliği standartlarını aşağı çeken, ucuzlatıcı uygulamalara olanak verecekleri yasal yaklaşımlar uygulamaları için korkunç baskılar yapılmaktadır. Uçak bakım standartları ve güvenlik arasındaki bağlantı, ICAO tarafından oldukça detaylı biçimde kurulmuş olmasına rağmen, kuralkoyucuların denetlemelerindeki gevşeme havayolu taşımacılığındaki kaza riskini artırmaktadır. Havacılık endüstrisi, bağımsız lisanslı uçak teknisyeninin standartları sağlamanın ve güvenlik seviyesini korumanın en etkili yolu olduğunu bilir ama halen kimileri onları külfet olarak algılamaktadır.

Kısa zaman önce havacılık endüstrisi lobisi Lisanslı uçak teknisyeninin bakımdaki yerinin ve etkisinin azaltılması amacıyla uçak teknisyenlerinin sorumlulukları ile ilgili hazırlanmış detaylı yasal metinlerini haksız yere değiştirmek istemiştir. Bu başarısız girişime rağmen, yeni hazırlanmış Avrupa Havacılık Emniyeti Ajansı (EASA) kural değişiklikleri havacılık endüstrisine, güvenliği baltalayacak bir fırsat verecektir.

Bugün, bir personelin uçak bakımını onaylaması için iki temel yol bulunmaktadır.

- 1) Bağımsız (devlet tarafından) tasdik edilmiş lisanslı uçak teknisyeni
- 2) Bağımsız vasıflara sahip olmayan, sadece şirket içi eğitimlerle ve şirket tarafından yetkilendirilen çalışanlar.

Genel olarak güvenlik seviyesinin en üstte tutulması ve standartların karşılanması ile ilgili risklere karşı 1. opsiyon kabul görmektedir. Bunu sebebi de lisansın bağımsızlığı ve bir kişiye lisansın verilmesi ile ilgili kriterlerdir.

2. opsiyonun da teorik olarak yüksek seviye bir güvenlik sağlaması gerekir. Güvenlik sorumlulukları hakkında ciddiyet sahibi bir firma, çalışanlarının yeterli eğitim aldığını ve herhangi bir baskı anında uçuşa elverişli olmayan bir uçağı onaylamayacağını garantisini verebilir.

Ama tecrübeyle sabittir ki, bu 2i tip sistemler maalesef "derme çatma" güvenlik seviyesi sağlayabilen iç işleyişlerdir ve bağımsız standartlar karşısında zayıf kalmaktadır ayrıca güvenlik anlayışı ve seviyesi firmadan firmaya farklılık göstermektedir. Buna ek olarak, iç yetkilendirme durumunda kişinin bağımsızlığı kalmamaktadır ve yetki şirket tarafından dilediği zaman iptal edilebilmektedir. Bu sebeple şirket yetkilendirmesi sisteminin kişiyi toplum baskısı, insan faktörü veya işi sebebiyle firmaya bağımlı olan insanlar için ekonomik durumları söz konusu olduğunda bir koruma sağlamamaktadır.

Bu bilgi gelecekteki uçak kazaları araştırmaları için referans olması amacıyla geçmişte de altı çizilerek vurgulanmıştır. Neredeyse felakete dönüşecek bir olaya ait araştırma raporu şunu belirtiyor:

"Bakım personeli yetkilendirmek ve sonrasında onların işyerinde maruz kalacakları dış baskılar ve faktörlere aldırmadan her zaman kurallara sıkı sıkıya bağlanacağını düşünmek yetersizlik, bu yaklaşım insan faktörü etkisinin görmezden gelinmesidir. Basitçe prosedürlere uymak ve insanların sürekli onlara biat edeceğini varsaymak gerçek dışıdır, bir süre sonra, yavaş yavaş insanların kaçınılmaz davranışsal sonucu olarak alışkanlıklar resmi bakım işlemlerinin yerini alır hale gelir".

Ne Yapmalı?

Şu andaki harikulade uçuş güvenliği seviyesi korunmak isteniyorsa gelecekte kolektif bir takım yaklaşımı gerekmektedir. Global standartlara yönelik ilerici adımlarla birlikte havacılık endüstrisi bakım ve güvenlik konusunda olgunluk göstermek zorundadır.

Havacılık endüstrisi Lisanslı uçak teknisyenine açık destek sunmalıdır. Lisanslı uçak teknisyeni modern havacılığın gizli kahramanıdır. Saat sabah 3 de Lisanslı uçak teknisyeni güvenli veya güvensiz bir uçuşun tek kriteridir, onlar güvenliğin son bekçileridir ve toplumun güvenine haizdirler. Havayolu şirketleri lisanslı uçak teknisyenlerini gözardı etmeyi ve kısa dönemli karlar için gider kısma amacıyla güvenlikten feragat etmek yerine onlara saygı duymalı ve takdir etmelidir.

Eğer havayolu şirketleri güvenliğin en önmeli şey olduğu konusunda ciddilerse, firma yetkisi sahibi değil devlet tarafından yetkilendirilmiş bireysel lisans sahibi lisanslı uçak teknisyenlerine sahip çıkmalı ve onlara açık destek sunmalıdır.

Daha fazla bilgi için:

Aircraft Engineers International (AEI),
Post Box 5
2450 AA Leimuiden,
Netherlands

Tel: +31 655 930 175
Email: Aircraft-Engineers@airengineers.org
Web: www.airengineers.org